

# OBSAH

	PŘEDMLUVA (prof. dr. J. Štelcl, DrSc.) . . . . .	7			
1	ÚVOD A VYMEZENÍ PROBLEMATIKY . . . . .	9			
2	PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ . . . . .	11			
	2.1 Geografické vymezení Čáslavska . . . . .	12			
	2.2 Geologický vývoj . . . . .	14			
	2.3 Nerostné bohatství . . . . .	16			
	2.4 Reliéf . . . . .	18			
	2.5 Podnebí . . . . .	19			
	2.6 Vodstvo . . . . .	20			
	2.7 Půdy . . . . .	22			
	2.8 Rostlinstvo . . . . .	24			
	2.9 Živočišstvo . . . . .	24			
3	PREHISTORIE . . . . .	29			
	3.1 Doba kamenná . . . . .	29			
	3.1.1 Starší a střední doba kamenná — paleolit a mezolit . . . . .	29			
	3.1.2 Mladší doba kamenná — neolit . . . . .	34			
	3.1.3 Pozdní doba kamenná — eneolit . . . . .	39			
	3.2 Doba bronzová . . . . .	42			
	3.3 Doba železná . . . . .	45			
	3.4 Doba římská . . . . .	52			
	3.5 Doba stěhování národů . . . . .	54			
	3.6 Doba slovanská . . . . .	56			
4	HISTORIE . . . . .	61			
	4.1 Před založením města (od 10. století do po- loviny 13. století) . . . . .	61			
	4.2 Od založení města do doby husitské (od 2. poloviny 13. století do počátku 15. století)	66			
	4.3 Doba husitská a pohusitská (20.—70. léta 15. století) . . . . .	79			
	4.4 Čáslav za Jagellonců a prvních Habsburků (od 70. let 15. století do roku 1618) . . . . .	81			
	4.5 Pobělohorská Čáslav (od roku 1618 do polo- viny 19. století) . . . . .	97			
	4.6 Čáslav od poloviny 19. století . . . . .	108			
5	ČÁSLAVSKÁ MINULOST SOUČASNOSTI . . . . .	121			
	5.1 Výsledky stavebněhistorického výzkumu . . . . .	121			
	5.1.1 Stavebněhistorický výzkum hradebního pásma . . . . .	121			
	5.1.2 Stavebněhistorický výzkum podzemních částí domů . . . . .	134			
	5.1.2.1 Přehled výsledků . . . . .	134			
	5.1.2.2 Příklady popisu podzemních částí domů čp. 150 a čp. 154 . . . . .	137			
	5.2 Petroarcheologický výzkum hornin, malt a omítek z hradebního pásma a podzemních částí domů . . . . .	139			
	5.2.1 Metodika výzkumu hradebního pásma . . . . .	139			
	5.2.2 Metodika výzkumu podzemních částí domů	139			
	5.2.3 Metodika vyhodnocování malt a omítek . . . . .	139			
	5.2.4 Výsledky petrografického výzkumu sta- vebního materiálu . . . . .	141			
	5.2.4.1 Hradební pásmo . . . . .	141			

5.2.4.2	Podzemní části domů . . . . .	142
5.2.4.3	Vyhodnocení petrografického výzkumu malt . . . . .	142
5.2.4.4	Přehled hlavních horninových typů po- užitých při stavbě historických objektů v Čáslavi a nástin jejich předpokládané provenience . . . . .	143
5.3	Petroarcheologický výzkum keramiky . . . . .	146
5.3.1	Metodika výzkumu . . . . .	146
5.3.2	Výsledky petrografického výzkumu kera- miky . . . . .	146
5.3.2.1	Minerální složení keramiky . . . . .	146
5.3.2.2	Barva keramiky . . . . .	147
5.3.2.3	Poznámky k výpalu keramiky . . . . .	148
5.4	Výsledky geofyzikálního výzkumu . . . . .	149
5.4.1	Metodika výzkumu . . . . .	149
5.4.2	Popis a hodnocení dosažených výsledků . . . . .	150
5.4.2.1	Zahrada u hranaté bašty (jižně od evan- gelického kostela) . . . . .	150

5.4.2.2	Zahrada u evangelické fary . . . . .	150
5.4.2.3	Čáslavský Hrádek . . . . .	150
5.4.3	Závěrečné poznámky o geofyzikálním vý- zkumu . . . . .	153
6	ZÁVĚRY . . . . .	155
7	LITERATURA A PRAMENY . . . . .	157
8	ЧАСЛАВ — развитие жизненной среды (Резюме)	161
9	ПОЯСНЕНИЯ К РИСУНКАМ 1—85 И КАРТЕ № 1 . . . . .	171
10	ČÁSLAV — Evolution of the Human Environment (Summary) . . . . .	177
11	EXPLANATIONS TO FIGURES 1—85 AND MAP NO. 1 . . . . .	187
12	REJSTŘÍK JMENNÝ . . . . .	193
13	REJSTŘÍK MÍSTNÍ . . . . .	196

# OBSAH

PŘEDMLUVA (prof. dr. J. Štelcl, DrSc.) . . . . .	7		
1 ÚVOD A VYMEZENÍ PROBLEMATIKY . . . . .	9		
2 PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ . . . . .	11		
2.1 Geografické vymezení Čáslavska . . . . .	12		
2.2 Geologický vývoj . . . . .	14		
2.3 Nerostné bohatství . . . . .	16		
2.4 Reliéf . . . . .	18		
2.5 Podnebí . . . . .	19		
2.6 Vodstvo . . . . .	20		
2.7 Půdy . . . . .	22		
2.8 Rostlinstvo . . . . .	24		
2.9 Živočišstvo . . . . .	24		
3 PREHISTORIE . . . . .	29		
3.1 Doba kamenná . . . . .	29		
3.1.1 Starší a střední doba kamenná — paleolit a mezolit . . . . .	29		
3.1.2 Mladší doba kamenná — neolit . . . . .	34		
3.1.3 Pozdní doba kamenná — eneolit . . . . .	39		
3.2 Doba bronzová . . . . .	42		
3.3 Doba železná . . . . .	45		
3.4 Doba římská . . . . .	52		
3.5 Doba stěhování národů . . . . .	54		
3.6 Doba slovanská . . . . .	56		
4 HISTORIE . . . . .	61		
4.1 Před založením města (od 10. století do po- loviny 13. století) . . . . .	61	4.2 Od založení města do doby husitské (od 2. poloviny 13. století do počátku 15. století)	66
		4.3 Doba husitská a pohusitská (20.—70. léta 15. století) . . . . .	79
		4.4 Čáslav za Jagellonců a prvních Habsburků (od 70. let 15. století do roku 1618) . . . . .	81
		4.5 Pobělohorská Čáslav (od roku 1618 do polo- viny 19. století) . . . . .	97
		4.6 Čáslav od poloviny 19. století . . . . .	108
		5 ČÁSLAVSKÁ MINULOST SOUČASNOSTI . . . . .	121
		5.1 Výsledky stavebněhistorického výzkumu . . . . .	121
		5.1.1 Stavebněhistorický výzkum hradebního pásma . . . . .	121
		5.1.2 Stavebněhistorický výzkum podzemních částí domů . . . . .	134
		5.1.2.1 Přehled výsledků . . . . .	134
		5.1.2.2 Příklady popisu podzemních částí domů čp. 150 a čp. 154 . . . . .	137
		5.2 Petroarcheologický výzkum hornin, malt a omítek z hradebního pásma a podzemních částí domů . . . . .	139
		5.2.1 Metodika výzkumu hradebního pásma . . . . .	139
		5.2.2 Metodika výzkumu podzemních částí domů . . . . .	139
		5.2.3 Metodika vyhodnocování malt a omítek . . . . .	139
		5.2.4 Výsledky petrografického výzkumu sta- vebního materiálu . . . . .	141
		5.2.4.1 Hradební pásmo . . . . .	141

5.2.4.2	Podzemní části domů . . . . .	142
5.2.4.3	Vyhodnocení petrografického výzkumu malt . . . . .	142
5.2.4.4	Přehled hlavních horninových typů po- užitých při stavbě historických objektů v Čáslavi a nástin jejich předpokládané provenience . . . . .	143
5.3	Petroarcheologický výzkum keramiky . . . . .	146
5.3.1	Metodika výzkumu . . . . .	146
5.3.2	Výsledky petrografického výzkumu kera- miky . . . . .	146
5.3.2.1	Minerální složení keramiky . . . . .	146
5.3.2.2	Barva keramiky . . . . .	147
5.3.2.3	Poznámky k výpalu keramiky . . . . .	148
5.4	Výsledky geofyzikálního výzkumu . . . . .	149
5.4.1	Metodika výzkumu . . . . .	149
5.4.2	Popis a hodnocení dosažených výsledků . . . . .	150
5.4.2.1	Zahrada u hranaté bašty (jižně od evan- gelického kostela) . . . . .	150

5.4.2.2	Zahrada u evangelické fary . . . . .	150
5.4.2.3	Čáslavský Hrádek . . . . .	150
5.4.3	Závěrečné poznámky o geofyzikálním vý- zkumu . . . . .	153
6	ZÁVĚRY . . . . .	155
7	LITERATURA A PRAMENY . . . . .	157
8	ЧАСЛАВ — развитие жизненной среды (Резюме)	161
9	ПОЯСНЕНИЯ К РИСУНКАМ 1—85 И КАРТЕ № 1 . . . . .	171
10	ČÁSLAV — Evolution of the Human Environment (Summary) . . . . .	177
11	EXPLANATIONS TO FIGURES 1—85 AND MAP NO. 1 . . . . .	187
12	REJSTŘÍK JMENNÝ . . . . .	193
13	REJSTŘÍK MÍSTNÍ . . . . .	196